II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 15ης Σεπτεμβρίου 1989

σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 85 της συνθήκης ΕΟΚ (IV/31.734 — Αγορά ταινιών από γερμανικά τηλεοπτικά ιδρύματα)

(Τα κείμενα στη γερμανική, στην αγγλική και στην ολλανδική γλώσσα είναι τα μόνα αυθεντικά)

(89/536/ΕΟΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας,

τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 17 του Συμβουλίου της 6ης Φεβρουαρίου 1962 πρώτο κανονισμό εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της συνθήκης [1], όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την πράξη προσχώρησης της Ισπανίας και της Πορτογαλίας, και ιδίως τα άρθρα 6 και 8,

την απόφαση της Επιτροπής της 15ης Δεκεμβρίου 1986 να κινήσει διαδικασία στην προκειμένη υπόθεση,

αφού δόθηκε η δυνατότητα στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις, σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 1, του κανονισμού αριθ. 17, σε συνδυασμό με τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 99/63/ΕΟΚ της Επιτροπής της 25ης Ιουλίου 1963 περί των ακροάσεων που προβλέπονται στο άρθρο 19 παράγραφοι 1 και 2 του κανονισμού αριθ. 17 του Συμβουλίου [2], να γνωστοποιήσουν τις απόψεις τους σχετικά με τις αιτιάσεις της Επιτροπής και αφού οι εν λόγω επιχειρήσεις διατύπωσαν τις παρατηρήσεις τους γραπτά και προφορικά κατά την ακρόαση της 13ης Οκτωβρίου 1987,

την κοινοποίηση, της 2ας Δεκεμβρίου 1988, των σχετικών συμβάσεων και την αίτηση για χορήγηση απαλλαγής σύμφωνα με το άρθρο 85 παράγραφος 3 της συνθήκης,

τη δημοσίευση του ουσιώδους μέρους των σχετικών συμβάσεων σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 του κανονισμού αριθ. 17 [3],

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της συμβουλευτικής επιτροπής συμπράξεων και δεσποζουσών θέσεων,

Εκτιμώντας ότι:

I. ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

(1) Αντικείμενο της διαδικασίας είναι οι συμφωνίες σχετικά με δικαιώματα προβολής αμερικανικών κινηματογραφικών ταινιών, τηλεοπτικών ταινιών και τηλεοπτικών σειρών στο πρώτο πρόγραμμα της γερμανικής τηλεόρασης («Ersten Deutschen Fernsehen»).

Α. Οι επιχειρήσεις

(2) Τα ιδρύματα Hessische Rundfunk, Norddeutsche Rundfunk, Radio Bremen, Saarlaendische Rundfunk, Sender Freies Berlin, Suedeutsche Rundfunk, Süedwestfunk και Westdeutsche Rundfunk (στο εξής: ARD ιδρύματα) ανήκουν μαζί με το ίδρυμα Bayerischen Rundfunk που δεν αφορά η παρούσα διαδικασία, στην «Arbeitsgemeinschaft der Oeffentlich—Rechtlichen Landesrundfunkanstalten der Bundesreppublik Deutschland» (ARD) (Κοινοπραξία των δημοσίων τηλεοπτικών ιδρυμάτων της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας). Τα ιδρύματα που ανήκουν στην ARD εκπέμπουν μεταξύ άλλων σε όλη την επικράτεια της Ομοσπονδίας σε επίγειες συχνότητες κοινό τηλεοπτικό πρόγραμμα, το «Ersten Deutschen Fernsehen». Πέραν αυτού εκπέμπουν, εν μέρει μόνοι και εν μέρει σε συνεργασία, το περιφερειακό «Dritte Programme» — και αυτό επίσης σε επίγειες συχνότητες — και, μέσω δορυφόρου, συμπληρωματικό πρόγραμμα γνωστό ως «Eins Plus».

Μιά κοινή θυγατρική εταιρεία όλων των ιδρυμάτων ARD είναι η Degeto-Film GmbH με έδρα τη Φραγκφούρτη η οποία είναι υπεύθυνη για την αγορά προγραμμάτων και ιδιαίτερα για την απόκτηση τηλεοπτικών δικαιωμάτων σε ταινίες.

[1] ΕΕ αριθ. 13 της 21. 2. 1962, σ. 204/62.
[2] ΕΕ αριθ. 127 της 20. 8. 1963, σ. 2268/63.
[3] ΕΕ αριθ. C 54 της 3. 3. 1989, σ. 2.

(3) Η αμερικανική επιχείρηση παραγωγής ταινιών Metro-Goldwyn-Mayer/United Artists Entertainment Co. (MGM/UA), με έδρα το Culver City (Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής), δημιουργήθηκε το 1981 από τη συγχώνευση των επιχειρήσεων Metro-Goldwyn-Mayer Inc (MGM) και United Artists Corporation (UA). Ανήκε στις μεγαλύτερες αμερικανικές εταιρείες στον τομέα της παραγωγής κινηματογραφικών και τηλεοπτικών ταινιών και διέθετε ένα από τα σημαντικότερα αποθέματα ταινιών στην Αμερική, αποτελούμενο από 3 000 περίπου κινηματογραφικές ταινίες, μεταξύ των οποίων σειρά ταινιών που έχουν βραβευθεί, τηλεοπτικές παραγωγές και ταινίες κινουμένων σχεδίων.

Μια από τις θυγατρικές της ήταν η United Artists Corporation, της οποίας θυγατρική ήταν η Algemene Financieringsmaatschappij Nefico BV (Nefico) με έδρα το Αμστερνταμ.

(4) Το Μάρτιο 1986, η MGM/UA αγοράσθηκε από το αμερικανικό κοντσέρν Turner Broadcasting System Inc. (TBS). Ταυτόχρονα, η θυγατρική United Artists Corporation (συμπεριλαμβανομένης της θυγατρικής της Nefico) μεταπωλήθηκε και κατέστη ανεξάρτητη επιχείρηση. Η πρώην μητρική εταιρεία MGM/UA διαλύθηκε τελικά τον Αύγουστο 1986. Η περιουσία της, συμπεριλαμβανομένων όλων των κινηματοφραφικών και τηλεοπτικών δικαιωμάτων που διέθετε, αποκτήθηκε εν μέρει από την Turner Entertainment Co. (TEC), θυγατρική της TBS. Τα υπόλοιπα δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος της επωνυμίας Metro-Goldwyn-Mayer μεταβιβάσθηκαν στην πρώην θυγατρική United Artists Corporation, η οποία άλλαξε την επωνυμία της σε Metro-Goldwyn-Mayer/United Artists Communications (MGM/UA Co.). Θυγατρική της είναι,όπως και πριν, η Nefico.

Β. Οι συμφωνίες

(5) Στις 8 και 9 Φεβρουαρίου 1984, τα ιδρύματα ARD, εκπροσωπούμενα από την Degeto Film GmbH, συνήψαν με τη Nefico τρεις συμβάσεις για την απόκτηση τηλεοπτικών δικαιωμάτων, ενώ η MGM/UA ανέλαβε απεριόριστη εγγύηση για τις υποχρεώσεις της Neffico. Πρόκειται συγκεκριμένα για τις ακόλουθες συμβάσεις:

α) «Library Licence Agreement» της 9ης Φεβρουαρίου 1984·

β) «James Bond Licence Agreement» της 9ης Φεβρουαρίου 1984·

γ) μία τρίτη συμφωνία της 8ης Φεβρουαρίου 1984, η οποία προβλέπει την καταβολή χωριστής αμοιβής για τη χορηγούμενη αποκλειστικότητα.

Αυτές οι συμβάσεις, που άρχισαν να ισχύουν αναδρομικά από την 1η Οκτωβρίου 1983, συμπληρώθηκαν και τροποποιήθηκαν εν μέρει με ανταλλαγές επιστολών (εννέα επιστολές στις 9 Φεεβρουαρίου 1984, μία επιστολή στις 23 Φεβρουαρίου 1984, τρεις επιστολές στις 31 Αυγούστου 1984, μία επιστολή στις 15 Απριλίου 1986) και με δύο συμφωνίες της 21ης Αυγούστου 1986. Ως εκ τούτου, η σημερινή κατάσταση όσον αφορά τις συμφωνίες έχει ως εξής:

1. *Το αντικείμενο των συμβάσεων*

(6) α) Τα ιδρύματα ARD απόκτησαν, με τη «Library Licence Agreement» δικαιώματα αναμετάδοσης 1 350 κινηματογραφικών ταινιών, τις οποίες επέλεγαν από το συνολικό απόθεμα ταινιών της MGM/UA, το αποκαλούμενο «Library». Για την περίοδο 1984 έως 1993, είχαν δικαίωμα να επιλέξουν τουλάχιστον 70 από τις αποκαλούμενες ταινίες «Library» κάθε χρόνο, και για την περίοδο 1984 έως 1998 τουλάχιστον 130 ταινίες κάθε χρόνο. Ο κατάλογος των επιλεγμένων ταινιών έπρεπε να υποβληθεί το αργότερο στις 31 Δεκεμβρίου 1986.

Τα δικαιώματα για 514 (αρχικά, κατά τη σύναψη της σύμβασης, 663) από τις επιλεγείσες ταινίες «Library» καλύπτονται τώρα από άλλες άδειες και τίθενται στη διάθεσή τους από το 1994. Αντίθετα επτά κινηματογραφικές ταινίες της MGM/UA, μεταξύ των οποίων «Όσα παίρνει ο άνεμος» και «Μπεν-Χουρ», των οποίων τα δικαιώματα ρυθμίζονται διαφορετικά, δεν περιλαμβάνονται εκ των προτέρων στη «Library Licence Agreement».

(7) β) Μέρος της «Library Licence Agreement» αποτελούν περαιτέρω δικαιώματα για όλες τις «νέες ταινές», οι οποίες προβάλλονται ελεύθερα στους κινηματογράφους από την MGM/UA μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 1984 και 31 Δεκεμβρίου 1988, ή παράγονται για πρώτη τηλεοπτική αναμετάδοση. Η MGM/UA πρέπει να θέτει στη διάθεσή τους τουλάχιστον 150 ταινίες συνολικά και τουλάχιστον 10 ταινίες κάθε χρόνο.

(8) γ) Η «Library Licence Agreement» περιλαμβάνει, τέλος, όλες τις ταινίες κινούμενων σχεδίων («cartoons») που ελέγχονται από την MGM/UA μέχρι την 1η Ιανουαρίου 1984 (συνολικά 744 ημίωρες προβολές), και

δ) 416 ώρες τηλεοπτικών ταινιών και τηλεοπτικών σειρών («Television Product»), τις οποίες τα ιδρύματα επιλέγουν από το υπάρχον και μελλοντικό απόθεμα της MGM/UA, και συγκεκριμένα τουλάχιστον 26 ώρες κάθε χρόνο.

(9) ε) Με την «James Bond Agreement» τα ιδρύματα ARD απόκτησαν τηλεοπτικά δικαιώματα για 14 ταινίες «James Bond» από το υπάρχον απόθεμα της MGM/UA.

στ) Σύμφωνα με συμπληρωματική επιστολή της 9ης Φεβρουαρίου 1984, τους παραχωρούνται τελικά και τα δικαιώματα όλων των νέων ταινιών «James Bond», τις οποίες παράγει ή αγοράζει η MGM/UA μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 1984 και 31 Δεκεμβρίου 1998.

(10) Λόγω της διάλυσης της MGM/UA και της ανάληψης των δικαιωμάτων και υποχρεώσεών της από τις TEC και MGM/UA Co., προσχώρησαν στις συμβάσεις, πλην της Nefico, και οι TEC και MGM/UA, ενώ

ταινίες που καλύπτονται από τις συμφωνίες περιήλθαν εν μέρει στην TEC και εν μέρει στην MGM/UA Co. Η TEC διαθέτει ουσιαστικά εκείνες τις ταινίες, που προηγουμένως, πριν από τη συγχώνευση με την UA το 1988, ανήκαν στην «Library» της MGM, δηλαδή 927 από τις ταινίες που επέλεξαν τα ιδρύματα ARD από το συνολικό απόθεμα της MGM/UA, 617 από τις 744 ημίωρες ταινίες κινούμενων σχεδίων και το μεγαλύτερο μέρος των τηλεοπτικών παραγωγών. Οι υπόλοιπες ταινίες, που ανήκαν στην πρώην «Library» της UA, συμπεριλαμβανομένων των ταινιών«James Bond», ελέγχονται από τη MGM/UA Co. Σύμφωνα με τις που συνάφθηκαν μεταξύ TEC και MGM/UA Co., μόνον η MGM/UA Co., είναι στο εξής αρμόδια για την παραγωγή των «νέων ταινιών» που προβλέπονται στις συμβάσεις, συμπεριλαμβανομένων των ταινιών «James Bond».

2. *Αποκλειστικότητα*

(11) Τα ιδρύματα ARD απόκτησαν το αποκλειστικό δικαίωμα τηλεοπτικής αναμετάδοσης στη γερμανική γλώσσα, μέσα στην περιοχή της σύμβασης, όλων των ταινιών που επέλεξαν απο τις ταινίες «Library» και των «νέων ταινιών», των ταινιών κινούμενων σχεδίων και των τηλεοπτικών παραγωγών, γεγονός που συνεπάγεται ότι, κατά τη διάρκεια ισχύος των συμβάσεων, με την επιφύλαξη των μεταγενέστερα προβλεφθέντων «παραθύρων» (βλέπε σημεία 30 και επόμενα), δεν είναι δυνατό να χορηγηθούν άλλες «άδειες εκμετάλλευσης», ακόμη και για εκμετάλλευση μέσω της τηλεόρασης με συνδρομές («Pay—In»). Ωστόσο, οι αρχικές συμφωνίες προβλέπουν δύο «παράθυρα» («Pay Windows») για ένα έτος το πολύ, με δυνατότητα χορήγησης σε τρίτους άδειας για την εκμετάλλευση του 25 % των ταινιών μέσω δικτύων με συνδρομές. Στο μέτρο που, κατά τη σύναψη της σύμβασης, είχαν χορηγηθεί άλλες «άδειες εκμετάλλευσης» για μερικές από τις ταινίες «Library», οι εν λόγω «άδειες εκμετάλλευσης» δεν είναι δυνατόν να παραταθούν.

Επιπλέον, χορηγήθηκε στα ιδρύματα ARD αποκλειστικότητα όσον αφορά το συνολικό απόθεμα καθόλη τη διάρκεια ισχύος του δικαιώματος επιλογής, δηλαδή μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1986, ούτως ώστε κατά το συγκεκριμένο διάστημα δεν επιτρέπεται να χορηγηθούν από το συνολικό απόθεμα τηλεοπτικά δικαιώματα σε τρίτους για την περιοχή της σύμβασης.

3. *Η περιοχή της άδειας*

(12) Η περιοχή των συμφωνιών περιλαμβάνει πέραν της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και το Δυτικό Βερολίνο, τη Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας, την Αυστρία, το Λιχτενστάϊν, το Λουξεμβούργο, το νότιο Τιρόλο και τη γερμανόφωνη Ελβετία.

4. *Η διάρκεια της άδειας εκμετάλλευσης*

(13) Η διάρκεια της άδειας εκμετάλλευσης ανέρχεται, κατά κανόνα, για κάθε επιμέρους κινηματογραφική ή τηλεοπτική ταινία σε 15 έτη. Όσον αφορά 136 κινηματογραφικές ταινίες, για τις οποίες, κατά τη σύναψη της σύμβασης, είχαν χορηγηθεί άλλες άδειες εκμετάλλευσης, η διάρκεια ανέρχεται σε 16 έτη. Η προθεσμία αυτή μειώνεται όσον αφορά μέρος των ταινιών για τις οποίες επιτρέπεται μόνον περιορισμένος αριθμός προβολών, εφόσον η τελευταία επιτρεπτή προβολή πραγματοποιείται πριν από την πάροδο των 15 ετών.

Ο χρόνος της άδειας εκμετάλλευσης αρχίζει την 1η Ιανουαρίου του έτους κατά το οποίο τα ιδρύματα ARD έχουν προγραμματίσει την πρώτη προβολή, δηλαδή μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 1984 και 31 Δεκεμβρίου 1998.

5. *Αριθμός προβολών*

(14) Οι ταινίες — τόσο οι επιλεγείσες ταινίες αποθέματος όσο και οι «νέες ταινίες» και τα κινούμενα σχέδια — μπορούν βασικά να προβάλλονται απεριόριστα.

Η MGM/UA μπορεί, πάντως, να ορίσει 75 από τις ταινίες αποθέματος και 45 από τις «νέες ταινίες», οι οποίες επιτρέπεται να προβληθούν μόνο 15 φορές. Οι τηλεοπτικές παραγωγές και όλες οι ταινίες «James Bond» επιτρέπεται και αυτές να προβληθούν μόνο 15 φορές.

6. *Η τεχνική μορφή της εκμετάλλευσης*

(15) Η εκμετάλλευση μπορεί βασικά να γίνεται είτε με επίγεια αναμετάδοση είτε με αναμετάδοση μέσω καλωδίου και δορυφόρου — συμπεριλαμβανόμενων και των δορυφόρων, όμως, περιορίζεται εν μέρει.

7. *Γλώσσα*

(16) Η αναμετάδοση ταινιών μπορεί συνήθως να γίνεται στη γερμανική γλώσσα. Περιορισμένος όμως αριθμός ταινιών μπορεί να αναμεταδίδεται σε δύο γλώσσες (γερμανικά και αγγλικά), με αγγλικούς υπότιτλους, ή στο αγγλικό πρωτότυπο (με ή χωρίς γερμανικούς υπότιτλους).

8. *Δικαίωμα πρώτης διαπραγμάτευσης*

(17) Τα ιδρύματα ARD έχουν, από την 1η Οκτωβρίου 1983 μέχρι την 1η Ιανουαρίου 1997, το δικαίωμα πρώτης διαπραγμάτευσης, εφόσον η MGM/UA προτίθεται να συνάψει με τρίτους συμφωνία παρόμοια με την «Library Licence Agreement». Η MGM/UA πρέπει, στη συγκεκριμένη περίπτωση, να διαπραγματεύεται επί 30 ημέρες αποκλειστικά με τα ιδρύματα ARD. Αν, μετά την πάροδο αυτής της προθεσμίας, αρχίσει διαπραγματεύσεις με τρίτους, οφείλει να ενημερώσει τα ιδρύματα ARD σχετικά με το περιεχόμενο αυτών των διαπραγματεύσεων. Τα ιδρύματα ARD μπορούν να αποφασίσουν σε προθεσμία πέντε ημερών, κατά πόσον επιθυμούν να συνάψουν συμφωνία με τους προσφερόμενους από τρίτον όρους. Η MGM/UA δεν είναι, σε καμμία περίπτωση, δυνατόν να συνάψει σύμβαση, της οποίας το περιεχόμενο να είναι λιγότερο ευνοϊκό για την MGM/UA από την τελευταία γραπτή προσφορά εκ μέρους των ιδρυμάτων ARD. Η τελική απόφαση επαφίεται στην κρίση της MGM/UA.

Το ίδιο δικαίωμα πρώτης διαπραγμάτευσης εφαρμόζεται μέχρι την 1η Ιανουαρίου 1997, εφόσον η MGM/UA προτίθεται να συνάψει συμφωνία («Output Agreement») για τις ταινίες που πρόκειται να παραχθούν ή να αποκτηθούν μετά τις 31 Δεκεμβρίου 1998.

9. *Περαιτέρω μεταβίβαση των αποκτηθέντων δικαιωμάτων*

(18) Τα ιδρύματα ARD έχουν το δικαίωμα να παραχωρούν περαιτέρω άδειες εκμετάλλευσης σε άλλα ραδιοτηλεοπτικά ιδρύματα εκτός της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, όσον αφορά τα δικαιώματα που αποκτούν σύμφωνα με τη «Library Licence Agreement», ενώ αντιθέτως δεν έχουν το δικαίωμα αυτό για τα δικαιώματα των ταινιών «James Bond».

Στο εσωτερικό της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας μπορούν, αντίθετα, να χορηγούν περαιτέρω «άδειες εκμετάλλευσης» μόνο σε συνδεδεμένες με αυτά επιχειρήσεις.

Τα ιδρύματα ARD έχουν εν τω μεταξύ, εκτός της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας περαιτέρω μεταβιβάσει άδειες εκμετάλλευσης για 625 ταινίες στην αυστριακή ραδιοφωνία και για 150 ταινίες στην ελβετική ραδιοφωνία.

10. *Τα δικαιώματα για την άδεια εκμετάλλευσης*

(19) Η αμοιβή για τα αποκτηθέντα δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων σε νέες παραγωγές, ανέρχεται συνολικά σε 80 εκατομμύρια δολάρια.

Γ. Γενικοί όροι για την απόκτηση και την αναμετάδοση τηλεοπτικών προγραμμάτων

1. *Η ανάπτυξη της τηλεόρασης στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας*

(20) Μετά την κατάργηση του ραδιοτηλεοπτικού μονοπωλίου δημοσίων ιδρυμάτων το 1984, υπάρχουν, εκτός των δύο δημοσίου δικαίου ιδρυμάτων ARD και ZDF (Zweites Deutsches Fernsehen), διάφορα ιδιωτικά ιδρύματα. Δύο από αυτά, τα «SAT 1» και «RTL Plus», — εκπέμπουν μέσω καλωδίου και δορυφόρου, πρόσφατα δε μέσω επιγείων συχνοτήτων — πλήρες πρόγραμμα σε όλη την επικράτεια της Ομοσπονδίας. Επίσης, υπάρχουν και άλλα προγράμματα, ακόμη σε πειραματική φάση, καθώς και ορισμένοι τοπικοί και περιφερειακοί σταθμοί μετάδοσης. Ένα τρίτο πλήρες πρόγραμμα για όλη την επικράτεια της Ομοσπονδίας, το «Tele 5», βρίσκεται υπό δημιουργία. Πέραν αυτών, στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας μεταδίδονται μέσω του καλωδιακού δικτύου και ορισμένα ξένα, αγγλικά και γαλλικά, προγράμματα. Η σημασία και η ακροαματικότητά τους είναι ακόμα περιορισμένες. Επιπλέον, γίνονται πειράματα με την «Pay TV».

(21) Τα περισσότερα ιδιωτικά ιδρύματα χρηματοδοτούνται αποκλειστικά μέσω διαφημίσεων. Ως εκ τούτου, βρίσκονται, επί του παρόντος, σε δυσμενέστερη οικονομική κατάσταση από τα δημοσίου δικαίου ιδρύματα, τα οποία, πέραν των εσόδων από διαφημίσεις, διαθέτουν και σίγουρα έσοδα από τέλη. Για να υπάρξουν έσοδα από διαφημίσεις, απαιτούνται τα υψηλά ποσοστά ακροαματικότητας, τα οποία επιταγχάνονται μόνο μέσω προγραμμάτων που ενδιαφέρουν το ευρύ κοινό.

2. *Σημασία, απόθεμα και διανομή κινηματογραφικών ταινιών και τηλεοπτικών παραγωγών*

(22) α) Στο πλαίσιο της προσφοράς προγραμμάτων, οι κινηματογραφικές ταινίες κατέχουν ιδιαίτερα σημαντική θέση. Η παραγωγή του, σε σύγκριση με τις τηλεοπτικές παραγωγές, (τηλεοπτικές ταινίες και σειρές) προϋποθέτει συνήθως μεγαλύτερες οικονομικές δαπάνες και, για το λόγο αυτό, έχουν συχνά μεγαλύτερη επιτυχία στο κοινό και επιτυγχάνουν υψηλότερα ποσοστά ακροαματικότητας. Τα ιδρύματα ARD εκπέμπουν κάθε χρόνο, συμπεριλαμβανομένου του «Τρίτου Προγράμματος», περίπου 500 κινηματογραφικές ταινίες, το ZDF περίπου 250 ταινίες, χωρίς να υπολογίζονται οι επαναλήψεις, οι αναμεταδόσεις στο «Τρίτο Πρόγραμμα» καθώς επίσης τα προγράμματα του «Eins Plus», τα οποία συνίστανται, στο μεγαλύτερο μέρος τους, σε επαναλήψεις. Από τα ιδιωτικά ιδρύματα, το «SAT 1» εκπέμπει κάθε χρόνο 300 περίπου κινηματογραφικές ταινίες και το «RTL Plus» 250 ταινίες περίπου, ενώ ο ανταγωνισμός για τα ποσοστά ακροαματικότητας ωθεί όλα τα ιδρύματα να προσπαθούν να διερύνουν την προσφορά τους σε κινηματογραφικές ταινίες. Συνολικά, εν όψει της αναμενόμενης διεύρυνσης των προγραμμάτων των ήδη υπαρχόντων τηλεοπτικών ιδρυμάτων και της δημιουργίας νέων ιδρυμάτων πρέπει να αναμένεται αύξηση της ζήτησης τηλεοπτικών δικαιωμάτων για κινηματογραφικές ταινίες.

(23) Τη στιγμή αυτή, υπάρχει παγκόσμια απόθεμα 30 000 περίπου προσφορών για τη γερμανική τηλεόραση. Από αυτές, το 40 έως 50 % παράγεται στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής.

Τα σημαντικότερα αποθέματα κινηματογραφικών ταινιών στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής ανήκουν στις μεγαλύτερες εταιρείες: MGM/UA (τώρα πλέον MGM/UA Co. και TEC) (περίπου 3 000), MCA/Universal (περίπου 2 600), Columbia και 20th Century Fox (περίπου 2 100) και Warner Bros και Paramount (περίπου 1 100). Στην Ευρώπη, περίπου 2 500 κινηματογραφικές ταινίες στο Ηνωμένο Βασίλειο και περίπου 2 000 ταινίες στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία, Γαλλία και Ιταλία, ανήκουν σε μεγάλο αριθμό μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

(24) Όσον αφορά τις τηλεοπτικές παραγωγές που προσφέρονται για τη γερμανική τηλεόραση, υπάρχουν παγκόσμια περίπου 100 000 ώρες προγράμματος, ενώ κάθε χρόνο παράγονται 3 000 περίπου νέες. Όσον αφορά τα κινούμενα σχέδια, υπάρχουν παγκόσμια περίπου 5 000 έως 6 000 ημίωρα προγράμματα και νέα ετήσια παραγωγή 450 έως 500 ημιώρων προγραμμάτων περίπου.

(25) β) Τα δικαιώματα προβολής κινηματογραφικών ταινιών και τηλεοπτικών παραγωγών σε ολόκληρο τον κόσμο χορηγούνται σε αποκλειστική βάση για συγκεκριμένη γλωσσική εκδοχή, για συγκεκριμένη περιοχή και για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Η παραχωρούμενη περιοχή περιλαμβάνει βασικά την περιοχή στην οποία εκπέμπει το εκάστοτε εθνικό τηλεοπτικό ίδρυμα, δηλαδή το έδαφος δεδομένου κράτους, μερικές

φορές όμως επεκτείνεται και στις προσκείμενες περιοχές γειτονικών κρατών, όπου ομιλείται η ίδια γλώσσα με εκείνη για την οποία έχει χορηγηθεί άδεια εκμετάλλευσης.

(26) Η μέση διάρκεια της άδειας εκμετάλλευσης ανέρχεται σε μερικά χρόνια. Χρόνος άδειας άνω των 10 ετών είναι ιδιαίτερα σπάνιος και χορηγείται κυρίως σε ενδιάμεσους εμπόρους, μόνο δε σε εξαιρετικές περιπτώσεις σε τηλεοπτικά ιδρύματα. Οι συμβάσεις αφορούν, κατά κανόνα, μικρό ή μεγάλο αριθμό ταινιών, ο οποίος κυμαίνεται και μπορεί να ανέλθει σε μερικές εκατοντάδες. Σε καμία περίπτωση δεν έχει μέχρι τώρα συναφθεί σύμβαση με τηλεοπτικό ίδρυμα, σύμφωνα με πληροφορίες της Επιτροπής, για περισσότερες από 1 000 ταινίες και ουδέποτε έχει τεθεί στη διάθεση τηλεοπτικού ιδρύματος η συνολική «Library» επιχείρησης παραγωγής και δανεισμού ταινιών. Εξάλλου οι συμβάσεις με τηλεοπτικά ιδρύματα αφορούν συνήθως τις ήδη υπάρχουσες ταινίες και σπανίως νέες παραγωγές. Τα ιδρύματα ARD είχαν στο παρελθόν, συνάψει συμφωνίες συνήθως για 200 έως 300 ταινίες και για διάρκεια εκμετάλλευσης πέντε ετών κατά μέσο όρο.

(27) γ) Στη γερμανική αγορά, ιδιαίτερα σημαντική θέση κατέχει όμιλος ο οποίος δρα ως ενδιάμεσος έμπορος και αγοράζει παγκοσμίως τηλεοπτικά δικαιώματα για ταινίες στη γερμανική γλώσσα, με σκοπό να τα «παραχωρήσει περαιτέρω» στα τηλεοπτικά ιδρύματα. Ο όμιλος αυτός διαθέτει σήμερα δικαιώματα για τη γερμανική γλώσσα σε 15 000 κινηματογραφικές ταινίες περίπου και σε 50 000 ώρες τηλεοπτικών παραγωγών. Μεταξύ αυτών, περιλαμβάνεται το ουσιαστικότερο μέρος του αποθέματος των μεγάλων αμερικανικών εταιρειών 20th Century Fox, Warner Bros, Paramount και Columbia καθώς και 200 περίπου ταινίες της MGM/UA, οι οποίες από το 1994 περιέχονται στην MGM/UA Co., δηλαδή την TEC, και ταυτόχρονα τίθενται στη διάθεση των ιδρυμάτων ARD.

(28) Λόγω της σημαντικής θέσης του, ο εν λόγω όμιλος είναι σε θέση να διαπραγματεύεται μεγαλύτερο αριθμό αδειών εκμετάλλευσης και μακρύτερο χρόνο άδειας για τις επιχειρήσεις δανεισμού και παραγωγής ταινιών απ' ό,τι είναι σηνήθως παγκοσμίως και, σε ορισμένες περιπτώσεις, έχει αγοράσει δικαιώματα για όλο το απόθεμα ταινιών ή έχει συνάψει συμβάσεις που του παρέχουν το δικαίωμα επιλογής των πλέον ενδιαφερουσών ταινιών από το εκάστοτε απόθεμα.

Στον όμιλο αυτόν ανήκουν πολλές επιχειρήσεις παραγωγής και διανομής κινηματογραφικών και τηλεοπτικών παραγωγών. Ο όμιλος διαθέτει, επίσης, μετοχές σε ορισμένα ιδιωτικά τηλεοπτικά ιδρύματα.

Δ. Πορεία της διαδικασίας και μεταγενέστερες συμφωνίες και δηλώσεις

(29) Στις 22 Δεκεμβρίου 1986, η Επιτροπή απηύθυνε στους συμβαλλόμενους ανακοίνωση αιτιάσεων στην οποία λόγω του αριθμού των ταινιών και της περιόδου που καλύπτεται από τις συμβάσεις, αμφισβητούσε την αποκλειστικότητα των κεκτημένων δικαιωμάτων και την αδυναμία πρόσβασης για τους τρίτους στις ταινίες. Μετά την ακρόαση της 13ης Οκτωβρίου 1987, τα ιδρύματα ARD κατέβαλαν προσπάθειες, μέσω διαπραγματεύσεων με τις TEC και MGM/UA Co., για να δοθούν δυνατότητες πρόσβασης σε τρίτους.

Με την TEC συνάφθηκαν τελικά, στις 16 Δεκεμβρίου 1988, οι ακόλουθες συμφωνίες σχετικά με τις ταινίες της TEC.

(30) Τα ιδρύματα ARD αναγνωρίζουν στην TEC, μέσω των επονομαζόμενων «παραθύρων», τη δυνατότητα να παραχωρεί περαιτέρω άδεια εκμετάλλευσης σε τρίτους για τις ταινίες της (κινηματογραφικές ταινίες, κινούμενα σχέδια και τηλεοπτικές παραγωγές). Τα «παράθυρα» αυτά προσδιορίζουν, για κάθε επί μέρους ταινία, ορισμένες περιόδους κατά τις οποίες αίρεται η χορηγούμενη στα ιδρύματα ARD αποκλειστικότητα. Κατά τη διάρκεια των «παραθύρων», τα ιδρύματα ARD δεν χρησιμοποιούν τα ίδια τις ταινίες, και συγχρόνως παραχωρούν τις άδειες εκμετάλλευσης των ταινιών αυτών σε τρίτους.

Αυτά τα «παράθυρα» διαρκούν από δύο έως έξι χρόνια, σε εξαιρετικές δε περιπτώσεις οχτώ χρόνια, ενώ η έναρξη και η λήξη του καθορίζονται για κάθε ταινία χωριστά. Κλιμακώνονται και αρχίζουν άλλοτε πριν (Pre-Term-Window), και άλλοτε κατά τη διάρκεια της εκμετάλλευσης εκ μέρους των ιδρυμάτων ARD (In-Term-Window), την οποία διακόπτουν σ' αυτήν τη δεύτερη περίπτωση. Κατά τη διάρκεια των «παραθύρων», οι δικαιοδόχοι αδειών εκμετάλλευσης της TEC μπορούν να πραγματοποιούν μία σειρά μεταδόσεων (δηλαδή μία μετάδοση στη ζώνη υψηλής ακροαματικότητας και μία επανάληψη, μέσα σε δύο ημέρες, στη ζώνη χαμηλής ακροαματικότητας) ετησίως.

(31) Τα ιδρύματα ARD θέτουν έγκαιρα στη διάθεση των δικαιοδόχων άδειας της TEC, πριν από την έναρξη του «παραθύρου», τις απαραίτητες ταινίες (κόπιες ταινιών) για τηλεοπτική αναμετάδοση, εφόσον υπάρχουν ήδη στη γερμανική γλώσσα. Στην περίπτωση που οι ταινίες δεν διατίθενται στα γερμανικά, τα ιδρύματα ARD συμμετέχουν κατά 50 % στις δαπάνες μεταγλώττισης, εφόσον η μεταγλώττιση γίνεται με τη συμφωνία των ιδρυμάτων.

(32) Τα ιδρύματα ARD επιτρέπουν, εξάλλου, τη μετάδοση τηλεοπτικών παραγωγών που δεν ανήκουν στις 416 ώρες προγράμματος που έχουν επιλέξει, με αποτέλεσμα η TEC να μπορεί να παραχωρεί απεριόριστα «άδειες εκμετάλλευσης» σε τρίτους. Ως προς αυτό, οι συμβάσεις των ιδρυμάτων ARD προέβλεπαν αρχικά αποκλειστικότητα ακόμη και στην περίπτωση των μη επιλεγμένων από αυτά παραγωγών και απέκλειαν την «παραχώρηση άδειας» σε τρίτους. Όσον αφορά επτά ονομαστικά καθορισμένες τηλεοπτικές σειρές, αναγνωρίζεται, πάντως, στα ιδρύματα ARD το δικαίωμα της πρώτης διαπραγμάτευσης.

(33) Τα ιδρύματα ARD επιτρέπουν περαιτέρω σε τρίτους να προβάλλουν τις ταινίες στο σύνολο της περιοχής της σύμβασης στη γαλλική γλώσσα ή να εκπέμπουν στην περιοχή της σύμβασης από σημεία εκτός αυτής, πράγμα το οποίο δεν ήταν αρχικά επιτρεπτό από τις συμβάσεις.

(34) Τα ιδρύματα ARD προέβησαν, στις 3 Φεβρουαρίου 1989, στην ακόλουθη μονομερή αμετάκλητη δήλωση υπέρ της MGM/UA Co. με την οποία δεν είχε καταστεί δυνατό να καταλήξουν σε συμβατική συμφωνία:

Η MGM/UA Co. έχει το δικαίωμα, όσον αφορά όλες τις ταινίες που ελέγχει «ταινίες Library», «νέες ταινίες», «ταινίες James Bond» τηλεοπτικές παραγωγές και κινούμενα σχέδια), να παραχωρεί σε τρίτα τηλεοπτικά ιδρύματα άδειες για μια προβολή ανά έτος στο πλαίσιο των αποκαλούμενων παραθύρων. Τα «παράθυρα» ανέρχονται σε δύο έτη και αρχίζουν πέντε έτη μετά από την έναρξη της εκμετάλλευσης των ιδρυμάτων ARD, όσον αφορά δε 213 «ταινίες Library» 13 έτη μετά. Οι ενδεχόμενοι δικαιούχοι της MGM/UA Co. λαμβάνουν εγκαίρως από τα ιδρύματα ARD, πριν από την έναρξη του «παραθύρου», τις απαραίτητες ταινίες (κόπιες) για προβολή, εφόσον διατίθενται στη γερμανική γλώσσα.

(35) Επιπλέον, τα ιδρύματα ARD επιτρέπουν την αναμετάδοση των τηλεοπτικών παραγωγών που δεν έχουν επιλέξει, μέχρι τη στιγμή της δήλωσης, από το υπάρχων απόθεμα, με αποτέλεσμα να είναι δυνατή η χορήγηση άδειας εκμετάλλευσης σε τρίτους. Τέλος, επιτρέπουν την ξενόγλωσση μετάδοση των ταινιών στην περιοχή της σύμβασης εφόσον αυτό γίνεται στο πλαίσιο ξενόγλωσσου προγράμματος.

(36) Συνέπεια της συμφωνίας με την ΤΕC και της αμετάκλητης δήλωσης υπέρ της MGM/UA Co., στις οποίες λαμβάνονται υπόψη οι αξιώσεις της Επιτροπής, τα ιδρύματα ARD κοινοποίησαν, στις 2 Δεκεμβρίου 1988, τις συμβάσεις με σκοπό να επιτύχουν απαλλαγή βάσει του άρθρου 85 παράγραφος 3 της συνθήκης.

(37) Μετά τη δημοσίευση του ουσιώδους περιεχομένου των κοινοποιηθεισών συμφωνιών, η MGM/UA Co. γνωστοποίησε στην Επιτροπή, μετά την εν λόγω δημοσίευση, ότι ήταν αντίθετη προς την εξαίρεση, υποστηρίζοντας ότι τα «παράθυρα» που είχαν δημιουργηθεί ήσαν ανεπαρκή, και δεν είχαν εξαλειφθεί οι περιορισμοί του ανταγωνισμού.

II. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

Α. Άρθρο 85 παράγραφος 1

1. *Συμφωνίες επιχειρήσεων*

(38) Οι συγκεκριμένες συμβάσεις αποτελούν συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων, δεδομένου ότι τα ιδρύματα ARD καθώς και η Nefico και η πρώην μητρική της εταιρεία MGM/UA είναι επιχειρήσεις κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 1. Η διαπίστωση αυτή δεν αναιρείται από το γεγονός ότι τα ιδρύματα ARD είναι ιδρύματα δημοσίου δικαίου, τα οποία σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο λειτουργούν για να εκπληρώσουν μια αποστολή δημοσίου συμφέροντος. Η λειτουργική έννοια της επιχείρησης του άρθρου 85 παράγραφος 1 περιλαμβάνει κάθε δραστηριότητα σχετική με την ανταλλαγή εμπορευμάτων ή υπηρεσιών ανεξάρτητα από τη νομική μορφή και την πρόθεση κερδοσκοπίας. Σχετικά με το συγκεκριμένο θέμα, το Δικαστήριο έχει αποφανθεί στην απόφασή του της 30ής Απριλίου 1974 στην υπόθεση 155/73 — (Sacci) —, ότι τα τηλεοπτικά ιδρύματα δημοσίου δικαίου αποτελούν επιχειρήσεις κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 1 εφόσον ασκούν δραστηριότητες οικονομικού χαρακτήρα [1].

(39) Η απόκτηση τηλεοπτικών δικαιωμάτων αποτελεί τέτοια οικονομική δραστηριότητα. Πρόκειται για την απόκτηση «αγαθού» έναντι αμοιβής, όπου τα ραδιοτηλεοπτικά ιδρύματα ανταγωνίζονται άμεσα άλλους ενδιαφερόμενους, ιδιαίτερα άλλα ιδιωτικά τηλεοπτικά ιδρύματα.

Μια άλλη θεώρηση του θέματος βάσει του δικαιώματος στην ελεύθερη ραδιοφωνία και τηλεόραση δεν ευσταθεί. Είναι αμφίβολο κατά πόσο υπάρχει σε κοινοτικό επίπεδο τέτοιο δικαίωμα και κατά πόσον περιλαμβάνει, όπως και στο εθνικό γερμανικό συνταγματικό δίκαιο, την ανάθεση συγκεκριμένου προγράμματος στα δημοσίου δικαίου ραδιοτηλεοπτικά ιδρύματα και την προστασία, σε ορισμένες περιπτώσεις, του εφοδιασμού τους με προγράμματα. Άλλωστε, δεν υπάρχουν ενδείξεις ότι η εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού στην προκειμένη περίπτωση ματαιώνει την αποστολή των τηλεοπτικών ιδρυμάτων, δεδομένου ότι τα εν λόγω ιδρύματα διατηρούν το δικαίωμα να συνεχίζουν να συνάπτουν συμβάσεις για την απόκτηση τηλεοπτικών δικαιωμάτων, εφόσον αυτές είναι σύμφωνες με το δίκαιο του ανταγωνισμού από την άποψη της έκτασης και της διάρκειάς τους.

(40) Για τον ίδιο λόγο, δεν αποκλείεται η εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού σύμφωνα με το άρθρο 90 παράγραφος 2 της συνθήκης δεδομένου ότι δεν είναι προφανές ότι, στη συγκεκριμένη περίπτωση, ματαιώνεται η δημόσια αποστολή των ιδρυμάτων ARD μέσω της εφαρμογής των κανόνων ανταγωνισμού, και ως εκ τούτου, το άρθρο 90 παράγραφος 2 είναι ανεφάρμοστο.

2. *Περιορισμός του ανταγωνισμού*

(41) Οι συγκεκριμένες συμβάσεις έχουν ωστόσο και αποτέλεσμα τον περιορισμό του ανταγωνισμού. Εν προκειμένω, είναι αμφίβολο κατά πόσον τα δικαιώματα που παραχωρήθηκαν στα ιδρύματα ARD αποτελούν άδειες εκμετάλλευσης με τη νομοθετική έννοια ή κατά πόσον πρόκειται για περιορισμένη, από άποψη χρόνου και περιεχομένου, ανάθεση δικαιώματος. Αν ταχθεί κανείς υπέρ της άποψης της ανάθεσης δικαιώματος, τότε ο περιορισμός του ανταγωνισμού έγκειται στο γεγονός ότι τα ιδρύματα ARD, παρά τη μεταβίβαση δικαιώματος στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας (και όσον αφορά τις ταινίες «James Bond» και εκτός της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας) δεν είναι δυνατόν να παραχωρούν περαιτέρω «άδειες», γεγονός που περιορίζει τη δικαιοπρακτική ελευθερία τους και ταυτόχρονα αποκλείει την πρόσβαση άλλων τηλεοπτικών ιδρυμάτων στις ταινίες. Αν, αντίθετα, ταχθεί κανείς υπέρ της άποψης, όπως άλλωστε φαίνεται να υποστηρίζουν και οι ίδιοι οι συμβαλλόμενοι, ότι πρόκειται για άδειες εκμετάλλευσης, τότε με βάση τις αρχές που εκτίθενται στην απόφαση Coditel II του Δικαστηρίου [2], ο περιορισμός του ανταγωνισμού προκύπτει από τη διάρκεια και το πεδίο εφαρμογής της αποκλειστικότητας.

[1] Συλλογή ΔΕΚ. 1974, σ. 409.
[2] Συλλογή Δεκ. 1982, σ. 3381.

(42) Το Δικαστήριο, στην απόφαση Coditel II, υποστήριξε ότι η χορήγηση αποκλειστικής άδειας προβολής μιας ταινίας (αναφέρεται στην προβολή στον κινηματογράφο) δεν αποτελεί από μόνη περιορισμό του ανταγωνισμού. κατέστησε ταυτόχρονα σαφές ότι η άσκηση τέτοιου δικαιώματος είναι δυνατόν, ανάλογα με τα νομικά και οικονομικά συνοδευτικά περιστατικά, να οδηγήσει σε περιορισμό του ανταγωνισμού, οπότε πρέπει φυσικά να ληφθεί υπόψη όχι μόνο η πραγματική άσκηση του δικαιώματος αλλά και οι συμβατικές συμφωνημένες δυνατότητες άσκησης. Στο συγκεκριμένο θέμα το Δικαστήριο εξετάζει ιδιαίτερα κατά πόσον, ή όχι μέσω της άσκησης του δικαιώματος, δημιουργούνται εμπόδια, τα οποία είναι τεχνιτά και αδικαιολόγητα εν όψει των αναγκών της βιομηχανίας του κινηματογράφου, κατά πόσον καθίστανται δυνατές δυσανάλογα υψηλές αμοιβέγια τις πραγματοποιηθείσες επενδύσεις και κατά πόσο θεσπίζεται αποκλειστικότητα της οποίας η διάρκεια είναι ανάλογα μεγάλη σε σχέση με τις υπάρχουσες ανάγκες. Μια συνολική θεώρηση των συμφωνιών αποδεικνύει ότι, στη συγκεκριμένη περίπτωση, συντρέχουν τέτοιου είδους περιστάσεις.

α) Αριθμός και διάρκεια των αποκλειστικών δικαιωμάτων και διάρκεια της περιόδου επιλογής

(43) Είναι ιδιαίτερα σημαντικός ο ασυνήθιστα μεγάλος αριθμός των «παραχωρούμενων» δικαιωμάτων.

Παρά το γεγονός ότι η παραχώρηση αποκλειστικών δικαιωμάτων προβολής ταινιών δεν αποτελεί από μόνη της περιορισμό του ανταγωνισμού, πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι το απόθεμα καταλλήλων ταινιών δεν μπορεί να αυξηθεί κατά βούληση και ότι, για το λόγο αυτό, δεν μπορούν να αποσύρονται από την αγορά μεγάλες ποσότητες ταινιών σαν αποτέλεσμα μακροπρόθεσμων αποκλειστικών δεσμεύσεων. Στην προκειμένη περίπτωση, πρόκειται για αριθμό ταινιών, που υπερβαίνει κατά πολύ τα συνήθη πλαίσια που επιβάλλονται για τον εφοδιασμό και το σχεδιασμό του προγράμματος καθώς και την προηγούμενη πρακτική των ιδρυμάτων ARD. Οι ταινίες τις οποίες απόκτησαν τα ιδρύματα ARD αντιπροσωπεύουν μόνο το 4,5 % του παγκόσμια διαθέσιμου συνολικού αποθέματος ταινιών. Δεδομένου, όμως, ότι πρόκειται για επιλεγμένο και, ως εκ τούτου, ιδιαίτερα ενδιαφέρον μέρος του αποθέματος ταινιών μιας από τις σημαντικότερες, παγκοσμίως, επιχειρήσεις παραγωγής και δανεισμού ταινιών και για πολλές ιδιαίτερα ενδιαφέρουσες για την αγορά ταινίες, όπως π.χ. οι ταινίες «James Bond» ή άλλες βραβευμένες ταινίες, τα αποκτηθέντα δικαιώματα αποκτούν ιδιαίτερη σημασία, η οποία υπερβαίνει την απλή αριθμητική σημασία τους. Επιπλέον, λειτουργεί επιβαρυντικά και το γεγονός ότι, πέραν των υπαρχουσών στο απόθεμα της MGM/UA ταινιών, συμπεριλαμβάνονται και όλες οι νέες παραγωγές της MGM/UA, δεδομένου ότι οι νέες παραγωγές είναι συνήθως ελκυστικές.

(44) Αποφασιστικής σημασίας είναι επίσης η διάρκεια των συμφωνιών. Η διάρκεια της άδειας εκμετάλλευσης επηρεάζεται φυσικά από τον μεγάλο αριθμό των ταινιών για τις οποίες χορηγείται άδεια, δεδομένου ότι αυτός ο αριθμός ταινιών προϋποθέτει μακρύτερο χρονικό διάστημα για την καλύτερη δυνατή εκμετάλλευσή του. Η προκύπτουσα διάρκεια της άδειας δεν ήταν μέχρι τώρα συνήθης για τον κλάδο και υπερβαίνει κατά πολύ την προηγούμενη πρακτική αγοράς των ιδρυμάτων ARD. Δεν δικαιολογείται επίσης βάσει των αναγκών εφοδιασμού και σχεδιασμού του προγράμματος. Επιπλέον, πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην κλιμάκωση της «διάρκειας της άδειας», η οποία για τις 130 τελευταίες ταινίες αποθέματος αρχίζει την 1η Ιανουαρίου 1998 και λήγει το έτος 2013. Μέσω της κλιμάκωσης αυτής η αποκλειστική δέσμευση των συμβαλλόμενων παρατείνεται πέρα από τα 15 έτη της πραγματικής «διάρκειας της άδειας», με αποτέλεσμα να παρεμποδίζονται οι άλλοι τηλεοπτικοί σταθμοί από την πρόσβαση στις ταινίες, ακόμη και πριν από την έναρξη της πραγματικής «διάρκειας της άδειας» των ιδρυμάτων ARD. Αυτή η μεγάλη διάρκεια των συμφωνιών καθώς και η παράταση της αποκλειστικότητας πέρα από την πραγματική «διάρκεια της άδειας» είναι δυσανάλογες κατά την έννοια της απόφασης Coditel II του Δικαστηρίου, και οδηγούν στη δημιουργία τεχνητών εμποδίων για τους λοιπούς ενδιαφερομένους.

(45) Οι προαναφερόμενοι περιορισμοί δεν αίρονται από τα δημιουργούμενα «παράθυρα», δεδομένου ότι αυτά διακόπτουν τη χορηγούμενη αποκλειστικότητα μόνο για ορισμένες περιόδους, χωρίς να εξασφαλίζεται πλήρης πρόσβαση των τρίτων στις ταινίες.

(46) Ένας περαιτέρω περιορισμός προκύπτει από τη διάρκεια της περιόδου επιλογής, λόγω του μεγάλου αριθμού των ταινιών. Το γεγονός ότι η MGM/UA, καθόλη τη διάρκεια της περιόδου επιλογής, δηλαδή από την 1η Οκτωβρίου 1983 μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1986, δεν είναι δυνατόν να παραχωρεί δικαιώματα εκμετάλλευσης σε τρίτους, αφαιρεί από τους λοιπούς ενδιαφερόμενους τη δυνατότητα πρόσβασης στο συνολικό απόθεμα ταινιών της επιχείρησης κατά την περίοδο αυτή. Δεδομένου ότι η απαγόρευση αυτή αφορά επίσης τις ταινίες, εκείνες τις οποίες δεν έχουν επιλέξει τα ιδρύματα ARD, δημιουργείται για τα άλλα τηλεοπτικά ιδρύματα τεχνητό εμπόδιο.

β) Το δικαίωμα της πρώτης διαπραγμάτευσης

(47) Το δικαίωμα της πρώτης διαπραγμάτευσης που αναγνωρίζεται στα ιδρύματα ARD περιορίζει την MGM/UA κατά την επιλογή των αντισυμβαλλομένων της και παρεμποδίζει τις δυνατότητες διαπραγμάτευσης των λοιπών ενδιαφερομένων. Τούτο συνιστά περαιτέρω περιορισμό του ανταγωνισμού, που ενισχύει τα αντίθετα προς τον ανταγωνισμό αποτελέσματα που προκύπτουν από τον αριθμό και τη διάρκεια των αποκτηθέντων από τα ιδρύματα ARD δικαιωμάτων.

3. *Ο επηρεασμός του ενδοκοινοτικού εμπορίου*

(48) Το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών επηρεάζεται από τις εν λόγω συμφωνίες επειδή η περιοχή εφαρμογής τους υπερβαίνει την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας και καλύπτει και άλλα κράτη μέλη — το Λουξεμβούργο και μέρος της Ιταλίας.

Β. Άρθρο 85 παράγραφος 3

Μετά την πρόσφατη συμφωνία των ιδρυμάτων ARD με την TEC και την αμετάκλητη δήλωση των ιδρυμάτων ARD υπέρ της MGM/UA Co πληρούνται στο εξής οι προϋποθέσεις του άρθρου 85 παράγραφος 3.

1. *Βελτίωση της διανομής των προϊόντων*

(49) Λαμβανομένης υπόψη της πλέον πρόσφατης συμφωνίας μεταξύ των ιδρυμάτων ARD και της TEC καθώς και της δήλωσης, στη βελτίωση της διανομής των προϊόντων, επειδή αυξάνουν την προσφορά ταινιών στην σχετική αγορά.

Δεδομένου του μεγάλου αριθμού των ενεχομένων ταινιών και, ιδιαίτερα, της επιλογής ενός τόσο μεγάλου αριθμού ταινιών από το υπάρχον απόθεμα, εξετάσθηκε συστηματικά όλο το απόθεμα της MGM/UA, για να διαπιστωθεί ποιες από τις υπάρχουσες ταινίες προσφέρονταν για τη γερμανική τηλεόραση. Τα ιδρύματα ARD, τα οποία γνωρίζουν τις ανάγκες της γερμανικής τηλεόρασης και τις τηλεοπτικές συνήθειες των πελατών τους, ήσαν σε πλεονεκτικότερη θέση απ' ό,τι η MGM/UA, η οποία δεν εγνώριζε καλά τη γερμανική αγορά και, ως εκ τούτου, διένειμε μικρό μόνο αριθμό ταινιών μέσω μεσάζοντα, για να επιτελέσουν το έργο αυτό. Στα πλαίσια της συμφωνίας επιλογής, διαπιστώθηκε ιδίως ότι μια σειρά, αρκετά παλαιών εν γένει, ταινιών ήταν εκμεταλλεύσιμη στη γερμανική τηλεόραση, οπότε αποφασίστηκε η προβολή τους στους γερμανούς τηλεθεατές για πρώτη φορά. Οι ταινίες αυτές μέχρι τότε δεν είχαν προβληθεί στο γερμανόφωνο χώρο της Ευρώπης ούτε από την τηλεόραση ούτε από τον κινηματογράφο και δεν υπήρχαν στη γερμανική γλώσσα.

(50) Μια περαιτέρω βελτίωση της διανομής των ταινιών προκύπτει από τα «παράθυρα» και ιδίως από τη ρύθμιση που αφορά τα έξοδα μεταγλώττισης. Χάρη στα «παράθυρα», οι ταινίες μπορούν να προβάλονται και από άλλα τηλεοπτικά ιδρύματα, σε εναλλαγή με τα ιδρύματα ARD. Η κλιμάκωση των «παραθύρων» εξασφαλίζει, κατά την περίοδο ισχύος των συμφωνιών, τη χορήγηση αδειών σε τρίτους για αρκετά μεγάλο αριθμό ταινιών ετησίως. Ιδιαίτερη σημασία για τους άλλους τηλεοπτικούς σταθμούς έχει το γεγονός ότι, σύμφωνα με τη συμφωνία με την TEC, μπορούν να προβάλλουν μεγάλο ποσοστό των ταινιών πριν από τα ίδια τα ιδρύματα ARD, στην περίπτωση δε ορισμένων ταινιών, τούτο είναι δυνατόν κατά τη διάρκεια περιόδου που μπορεί να φθάσει τα οκτώ έτη.

(51) Ως προς το θέμα αυτό, η MGM/UA επεσήμανε στην Επιτροπή ότι τα «παράθυρα», όσον αφορά τη διάρκειά τους και τη χρονική αλληλουχία τους, είναι ανεπαρκή και χωρίς ενδιαφέρον για τους ιδιωτικούς τηλεοπτικούς σταθμούς. Ωστόσο, το επιχείρημα αυτό δεν είναι πειστικό κατά τη γνώμη της Επιτροπής, δεδομένου ότι αυτή έχει δεχθεί δηλώσεις εκ μέρους ιδιωτικών τηλεοπτικών επιχειρήσεων της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, στις οποίες τονίζεται το ενδιαφέρον τους για την απόκτηση αδειών στα πλαίσια «παραθύρων» διετούς διαρκείας. Επιπλέον, η TEC, που διαθέτει, στα πλαίσια της συμφωνίας με τα ιδρύματα ARD, «παράθυρα» μέχρι και οκταετούς διάρκειας, έχει ήδη αρχίσει συγκεκριμένες διαπραγματεύσεις με τηλεοπτικούς σταθμούς, και έχει χορηγήσει για αρκετές ταινίες άδειες εκμετάλλευσης στα πλαίσια των «παραθύρων».

(52) Περαιτέρω όφελος ιδίως για τους νέους ιδιωτικούς σταθμούς, προκύπτει από το γεγονός ότι οι ταινίες για τις οποίες λαμβάνουν «άδειες» στα πλαίσια των «παραθύρων» τίθενται στη διάθεσή τους από τα ιδρύματα ARD όχι μόνο σε κόπιες κατάλληλες για απευθείας αναμετάδοση αλλά και μεταγλωττισμένες, εφόσον δε δεν υπάρχει μεταγλώττιση, τα ιδρύματα ARD συμμετέχουν κατά 50 % στις απαραίτητες για τη μεταγλώττιση δαπάνες. Τούτο πρέπει εξίσου να θεωρηθεί ότι αποτελεί βελτίωση της διανομής των προϊόντων, δεδομένου ότι χωρίς μια τέτοια ρύθμιση, ορισμένα από τα ιδιωτικά ιδρύματα δεν θα ήταν σε θέση να προβάλουν τις συγκεκριμένες ταινίες. Τα νέα ιδιωτικά ιδρύματα αντιμετωπίζουν, ιδιαίτερα στο ξεκίνημά τους, σημαντικές οικονομικές δυσκολίες, οι οποίες συχνά δεν τους επιτρέπουν να προβούν στις δαπάνες που απαιτούνται για μια ποιοτικά ικανοποιητική μεταγλώττιση. Οι προαναφερόμενες συμφωνίες συντελούν όχι μόνο στο να φτάνουν οι ταινίες στη γερμανική αγορά να μεταγλωττίζονται, αλλά επίσης δημιουργούν, μέσω της ρύθμισης για τη μεταγλώττιση, τις προϋποθέσεις για να προβάλλονται οι ταινίες όχι μόνο από αυτά τα ίδια τα ιδρύματα ARD αλλά, σε εναλλαγή με αυτά, και από πολλούς ιδιωτικούς φορείς.

(53) Ο μεγάλος αριθμός των ταινιών έχει επίσης σαν αποτέλεσμα σαφώς χαμηλότερη τιμή που οριζόταν στην περίπτωση επιμέρους συμφωνιών για μικρότερες ποσότητες ταινιών. Από την άλλη πλευρά, τα ιδρύματα ARD, τα οποία λειτουργούν ως ιδρύματα δημοσίου δικαίου με σταθερούς προϋπολογισμούς, ήταν σε θέση να αποκτήσουν περισσότερες ταινίες απ' ό,τι θα αποκτούσαν με οποιονδήποτε άλλον τρόπο.

2. *Δίκαια συμμετοχή των καταναλωτών στο όφελος που προκύπτει*

(54) Οι καταναλωτές, δηλαδή οι τηλεθεατές, εξασφαλίζουν δίκαιο τμήμα από το προκύπτον όφελος, δεδομένου ότι οι εν λόγω συμφωνίες επιτρέπουν όχι μόνο στα ιδρύματα ARD αλλά και σε άλλους φορείς να διευρύνουν το φάσμα επιλογής στη γερμανική τηλεόραση.

3. *Αναγκαιότητα των περιορισμών και απουσία της δυνατότητας κατάργησης του ανταγωνισμού*

(55) Με τη συμφωνία που συνάφθηκε με την TEC και την αμετάκλητη δήλωση που έγινε υπέρ της MGM/UA Co., δεν υπάρχουν πλέον περιορισμοί μη απαραίτητη για την επίτευξη των προαναφερόμενων στόχων. Μέσω των δημιουργηθέντων «παραθύρων» περιορίστηκε η χορηγηθείσα στα ιδρύματα ARD αποκλειστικότητα. Η εναπομένουσα αποκλειστικότητα είναι απαραίτητη για να εξασφαλισθεί εύλογη μετάδοση από τις αντίστοιχες επενδύσεις («δικαιώματα», έξοδα μεταγλώττισης και διοικητικά έξοδα επιλογής). Τούτο ισχύει και για την απαγόρευση των αδειών για την τηλεόραση με συνδρομές, δεδομένου ότι η ταυτόχρονη εκμετάλλευση των ταινιών στην τηλεόραση με

συνδρομές επηρεάζει την αξία τους για τα ιδρύματα ARD. Αλλοι μη απαραίτητοι περιορισμοί που περιλαμβάνονται πριν στις συμφωνίες και οι οποίοι εμπόδιζαν τη χαρήγηση απαλλαγής, καταργήθηκαν στο εν τω μεταξύ. Αυτό συνέβει κυρίως με την αποκλειστικότητα για τηλεοπτικές παραγωγές, οι οποίες αρχικά επεκτεινόταν και στις ταινίες εκείνες που δεν είχαν επιλεγεί από τα ιδρύματα ARD, καθώς και με τον αποκλεισμό ξενόγλωσσων εκπομπών που εμπόδιζε την πέραν των συνόρων αναμετάδοση των εν λόγω ταινιών στα πλαίσια πανευρωπαϊκών προγραμμάτων.

(56) Οι κοινοποιηθείσες συμφωνίες δεν παρέχουν στα ιδρύματα ARD τη δυνατότητα να καταργήσουν τον ανταγωνισμό για σημαντικό τμήμα των σχετικών προϊόντων, δεδομένου ότι, αφενός, μέσω των «παραθύρων» δόθηκαν δυνατότητες πρόσβασης στις ταινίες και σε άλλα τηλεοπτικά ιδρύματα, αφετέρου δε, πέραν των ενεχόμενων στην παρούσα υπόθεση ταινιών, υπάρχουν στην αγορά και άλλες ταινίες που προσφέρονται για εκμετάλλευση στη γερμανόφωνη τηλεόραση.

Δ. Άρθρα 6 και 8 του κανονισμού αριθ. 17

(57) Σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 17, η παρούσα απόφαση εφαρμόζεται από την ημερομηνία του τελευταίου συμπληρώματος των συμφωνιών, δηλαδή από τις 3 Φεβρουαρίου 1989.

Λαμβανομένης υπόψη της διάρκειας ισχύος των συμφωνιών, της διάρκειας των «παραθύρων» που εξασφαλίζονται στα άλλα τηλεοπτικά ιδρύματα και της υπό εξέλιξη αγοράς τηλεοπτικών προγραμμάτων στον γερμανόφωνο χώρο, η απαλλαγή σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 17 χορηγείται για 10 έτη.

(58) Για να είναι η Επιτροπή σε θέση να ελέγχει καθόλη τη διάρκεια της απαλλαγής αν συνεχίζουν να πληρούνται οι προϋποθέσεις για τη χορήγησή της, ανατίθεται στην Degeto Film GmbH η υποχρέωση να υποβάλει στην Επιτροπή κάθε τροποποίηση και συμπλήρωση των συμφωνιών, καθώς και κάθε περαιτέρω συμφωνία που πρόκειται να συναφθεί βάσει του δικαιώματος της πρώτης διαπραγμάτευσης,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Σύμφωνα με το άρθρο 85 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΟΚ, οι διατάξεις του άρθρου 85 παράγραφος 1 κηρύσσονται ανεφάρμοστες από τις 3 Φεβρουαρίου 1989 μέχρι τις 2 Φεβρουαρίου 1999 στις μεταξύ των επιχειρήσεων Degeto Film GmbH και Algemene Financieringsmaatschappij Nefico BV συμφωνίες οι οποίες έχουν συναφθεί στις 8 και 9 Φεβρουαρίου 1984.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση συνοδεύεται από την παρούσα υποχρέωση:

Η Degeto Film GmbH αναλαμβάνει την υποχρέωση να ενημερώνει την Επιτροπή αμελλητί σχετικά με κάθε τροποποίηση ή συμπλήρωση των συμφωνιών, καθώς και για κάθε νέα συμφωνία που πρόκειται να συναφθεί βάσει του δικαιώματος της πρώτης διαπραγμάτευσης.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στις ακόλουθες επιχειρήσεις:

1. Degeto Film GmbH
Bertramstraße 8,
D-6000 Frankfurt a.M.·
2. Hessischer Rundfunk
Bertramstraße 8,
D-6000 Frankfurt a.M.·
3. Norddeutscher Rundfunk
Rothenbaumchaussee 132-134,
D-2000 Hamburg 13·
4. Radio Bremen,
Henrich-Hertz-Straße 13,
D-2800 Bremen·
5. Saarländischer Rundfunk,
Funkhaus Halberg,
D-6600 Saarbrücken·
6. Sender Freies Berlin,
Masurenallee 8-14,
D-1000 Berlin 19·
7. Süddeutscher Rundfunk,
Neckarstraße 230,
D-7000 Stuttgart 1·
8. Südwestfunk,
Hans-Bredow-Straße,
D-7570 Baden-Baden·
9. Westdeutscher Rundfunk,
Appellhofplatz 1,
D-5000 Köln·
10. Algemene Financieringsmaatschappij Nefico BV,
Rijswijkstraat 175,
NL-Amsterdam·
11. MGM/UA Communications Company,
10000 W. Washington Boulevard,
Culver City/California 90232,
USA·
12. Turner Entertainment Co.,
10100 Venise Boulevard,
Culver City/California 90232,
USA.

Βρυξέλλες, 15 Σεπτεμβρίου 1989.

Για την Επιτροπή

Sir Leon BRITTAN

Αντιπρόεδρος